

Oponentský posudek na diplomovou práci Alexandry Paulů "Krizová intervence dětí se syndromem CAN" (prezenční studium pedagogiky, FF UK, leden 2007)

Diplomantka se zaměřila na medializované téma týraných, zneužívaných či zanedbávaných dětí. Celá práce je rozčleněna na dva velké oddíly. První je věnován vymezení syndromu CAN, druhá se zabývá problematikou krizových intervencí.

V prvním oddíle je podrobně popsána užívaná terminologie a poté je věnována pozornost definicím a popisům psychického týrání, tělesného týrání, zanedbávání, sexuálního zneužívání, systémového týrání (a následné victimizaci), organizovaného zneužívání, rituálního zneužívání a tzv. Münchhausenova syndromu. Subkapitola věnovaná rizikovým faktorům se opírá o Dunovského Dotazník funkčnosti rodiny a klasifikace WHO. Následující subkapitoly jsou věnovány výčtu rizikových faktorů a rizikových situací. Kapitola o výskytu syndromu CAN shrnuje část výsledků statistických šetření různých státních institucí. Autorka dále do textu vložila dvě krátké kapitoly o právech dítěte (kritičtější rozbor legislativy od Charty práv dítěte až po jednotlivé klíčové zákony zřejmě přesáhl časové možnosti práce; celá kritika se opírá o citaci prohlášení členského shromáždění FOD).

Druhý oddíl práce je věnován vymezení krizí a krizové intervenci. V subkapitole o krizové intervenci se autorka opírá o definice převzaté z oblasti psychoterapie; bylo by však možné odlišit první krizovou intervenci, kterou provádí laik (učitel, sociální pracovník, streetworker, výchovný poradce apod.) od krizové intervence prováděné na půdě psychoterapeutických institucí (krizová centra apod.). O první (laické) intervenci autorka neuvažuje. Kapitola obsahuje dále seznam institucí zabývajících se krizovou intervencí; autorka se kriticky vyjadřuje k jejich součinnosti. Závěrečná subkapitola je jakýmsi osobitým popisem vlastních zkušeností z práce s dětmi se syndromem CAN.

V Závěrech celé práce se autorka namísto shrnutí toho, co práce obsahuje, znovu nadechla ke kritice institucí, které se zabývají týranými dětmi - a chválí v této souvislosti nestátní, neziskové instituce. U příloh postrádám seznam a zdůvodnění, proč byly jednotlivé přílohy vybrány a zařazeny do tohoto souboru.

Celkové hodnocení: Práce se zabývá aktuální tematikou týraných, zneužívaných či zanedbávaných dětí. Autorka nechala stranou krizové intervence vedené "laiky" a soustředila se na popis činnosti profesionálních center, kam již většinou přicházejí detekovaní klienti a dostávají se do prvních kontaktů s odbornými pracovníky. Celá práce je výrazně deskriptivní. Autorka se zaměřila na zmapování terminologie a terénu, v němž se dá hovořit o syndromu CAN. Výrazné přednosti práce jsou opřeny o zkušenosti a vynikající formulační schopnosti autorky, které předložila velice promyšlený a ucelený text a jak sama v závěru uvádí její diplomová práce může sloužit jako východisko pro výuku a koncipování dalších výzkumů. Sama empirický výzkum nerealizovala; suplovala jej několika subjektivními poznámkami na závěr. Lze říci, že kladem práce je přesnost a jasnost formulací, které není vždy jednoduché koncipovat. Autorka splnila požadavky kladené na diplomové práce; navrhovaná klasifikace: výborně.

doc. PhDr. Jaroslav Kot'a